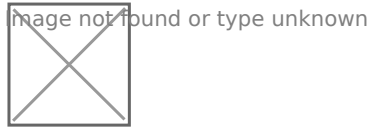


Η προσωπικότητα της αγίας και ισαποστόλου Μαρίας της Μαγδαληνής (Γεώργιος Ζαραβέλας, Θεολόγος)

/ [Πεμπτουσία· Ορθοδοξία-Πολιτισμός-Επιστήμες](#)



Η αγία Μαρία η Μαγδαληνή είναι η κυριότερη του κύκλου των γυναικών – μαθητριών του Χριστού και η σημαντικότερη γυναικεία μορφή της Χριστιανικής Εκκλησίας, μετά τη Θεοτόκο. Η σημασία της για την Εκκλησία δηλώνεται και από τις εκτεταμένες αναφορές του προσώπου της στα Συναξάρια, με σημαντικότερες για εκείνη, αφενός, στα Βυζαντινά (Μηνολόγιο Βασιλείου (Ι' αι.), Συναξάριο Εκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως (Ι' αι.) και ανώνυμη βυζαντινή παραλλαγή του τελευταίου (ΙΑ' αι.), όσο και σε εκείνα των Αρχαίων Ανατολικών Εκκλησιών (αρμενικό, αραβικό – ιακωβιτικό και αιθιοπικό).

Τα στοιχεία σχετικά με τη ζωή της είναι λιγοστά. Γεννήθηκε στα Μάγδαλα, πόλη δυτικά της λίμνης Γεννησαρέτ και νότια της πεδιάδας της Γαλιλαίας, από την οποία φέρει και το προσωνύμιο *Μαγδαληνή*. Οι γονείς της, Σύρος και Ευχαριστία, ήταν ευσεβείς Ιουδαίοι, με αναπτυγμένα τα αισθήματα της ελεημοσύνης και της φιλευσπλαχνίας, τα οποία μετέδωσαν στη θυγατέρα τους. Η Μαρία συνδέθηκε με τον Κύριο, αφού τη θεράπευσε από επτά δαιμόνια, τα οποία τη βασάνιζαν (Λκ. η, 1-3). Ο Θεοφάνης Κεραμέας ερμηνεύει αλληγορικά τον όρο δαιμόνια. Θεωρεί ότι η Μαγδαληνή δεν ήταν κυριευμένη από επτά συγκεκριμένα πονηρά πνεύματα, αλλά από επτά δαιμονικές ενέργειες, σε αντίθεση με τα επτά χαρίσματα του Αγίου Πνεύματος, όπως τα απαριθμεί ο προφήτης Ησαΐας. Η Μαρία, επομένως, κυριευμένη από τα πάθη αυτά, βασανιζόταν από τη δαιμονική επήρεια.



Η θεραπεία της Μαρίας ήταν καθοριστική για την μετέπειτα ζωή της, αφού έκτοτε γίνεται πιστή μαθήτρια και ακόλουθος του Χριστού. Στο πρόσωπο του Κυρίου αναγνωρίζει τον Μεσσία, όπως τον ανέμενε από τις επαγγελίες των προφητών, τις οποίες γνώριζε από την επιμελημένη παιδεία που κατείχε. Η πίστη και η αγάπη της στο Χριστό ως Σωτήρα και Λυτρωτή ήταν ακλόνητη, αφού δεν αποχωρίστηκε Εκείνον, ούτε τη στιγμή του Πάθους, ούτε και μετά από αυτό. Η αγάπη της για τον Σωτήρα ήταν ισχυρότερη από το φόβο του διωγμού, καθώς αισθανόταν έτοιμη να μιμηθεί το Χριστό, παραμένοντας στο πλευρό Του με περίσσιο θάρρος και πλήρη εμπιστοσύνη στον Κύριο και τη Βασιλεία που επαγγελόταν.

Ο ατιμωτικός θάνατος του Χριστού δεν έκαμψε το φρόνημα της Μαρίας, αν και τη γέμισε με θλίψη και απόγνωση, όπως φαίνεται και στην παρουσία της στο κενό μνημείο. Οι ευαγγελικές διηγήσεις την παρουσιάζουν ως πρώτη της ομάδας των μαθητών – μυροφόρων του Κυρίου, οι οποίες έσπευσαν να αποδώσουν τις δέουσες νεκρικές τιμές στο ενταφιασμένο Σώμα Του. Η θέση της επικεφαλής του γυναικείου χορού των μαθητριών αποδίδεται από τους ευαγγελιστές σαν αναγνώριση της σημασίας της συμμετοχής και συμπεριφοράς της στα γεγονότα του Πάθους και της Ανάστασης.

Ο αναστημένος Χριστός εμφανίστηκε πρώτα από όλους στη Μαρία, αφού η βαθιά πίστη της και η άδολη αγάπη της ήταν αδιαμφισβήτητες. Η επιλογή της Μαγδαληνής για τον ευαγγελισμό του μηνύματος της Ανάστασης στους υπόλοιπους μαθητές δεν ήταν τυχαία, εφόσον, σύμφωνα με την ιωάννεια βιβλική παράδοση, εκείνη ήταν σε θέση να αναγνωρίσει τον Αναστάντα και να μεταφέρει με ασφάλεια το μήνυμα της Ανάστασης σε όλους.

Η Μαρία Μαγδαληνή μετά την Πεντηκοστή παρέμεινε στα Ιεροσόλυμα, κοντά στην Παναγία, μέχρι και την Κοίμηση της Θεοτόκου, ενώ, έπειτα, ακολούθησε τον ευαγγελιστή Ιωάννη στην Έφεσο και έμεινε μαζί του μέχρι και την κοίμησή της, η οποία τιμάται από την Ορθόδοξη Εκκλησία στις 22 Ιουλίου. Ο ευαγγελιστής την ενταφίασε εκεί, κοντά στην είσοδο του σπηλαίου των Επτά Παίδων της Εφέσου. Η ανακομιδή των λειψάνων της έγινε το 890μ.Χ. από τον αυτοκράτορα Λέοντα Στ' τον Σοφό και τιμάται στις 4 Μαΐου. Η σορός της μεταφέρθηκε στην Κωνσταντινούπολη και τοποθετήθηκε σε ασημένια λάρνακα, στο αριστερό κλίτος του ιερού βήματος της Μονής του Αγίου Λαζάρου, την οποία είχε ιδρύσει ο αυτοκράτορας Λέων.

Το πρόσωπο της αγίας Μαρίας είναι ιδιαίτερα παρεξηγημένο, κυρίως στη Δύση. Η Ανατολική Ορθόδοξη Εκκλησία βλέπει ξεκάθαρα πίσω από το όνομά της τη Μαρία, την οποία θεράπευσε ο Κύριος από τα επτά δαιμόνια, μια γυναίκα με

απαρασάλευτη πίστη, αγάπη και φιλανθρωπία, σε στενή πνευματική σχέση με το Διδάσκαλο – Χριστό και πρώτη της ομάδας των γυναικών μαθητριών του, χωρίς, όμως, να την προκρίνει από τις υπόλοιπες, σε συμφωνία με τις σχετικές βιβλικές διηγήσεις και την πατερική ερμηνεία τους.

Η χριστιανική Δύση συγχέει το πρόσωπο της Μαρίας με άλλες καινοδιαθηκικές μορφές, μεταξύ των οποίων η Μαρία από τη Βηθανία, μία ανώνυμη πόρνη και κυρίως η άγνωστη γυναίκα – πόρνη, η οποία άλειψε με μύρο τα πόδια του Κυρίου λίγο πριν το Πάθος Του. Η τελευταία σύγχυση προσώπων είναι η πλέον διαδεδομένη, έχει δημιουργήσει πολλές παρανοήσεις και συνιστά τη γενεσιουργό αιτία για διάφορες υποθέσεις συσχετισμού του Κυρίου με τη Μαρία, οι οποίες εκτρέφονται και από την απόκρυφη καινοδιαθηκική γραμματεία. Μόνο κοινό στοιχείο των δύο γυναικών αποτελεί η μυράλειψη του Χριστού α) από την μετανοημένη πόρνη πριν από το Πάθος και β) η πρόθεση της Μαρίας και των υπολοίπων μυροφόρων την επομένη του ενταφιασμού του Κυρίου. Επιδράσεις των συγχύσεων αυτών απαντώνται και στην Ανατολική Εκκλησία, αλλά δεν έχουν αντίκρισμα στη διδασκαλία της.

Η Ορθόδοξη θεώρηση του προσώπου της Μαρίας Μαγδαληνής εδράζεται στις σχετικές βιβλικές μαρτυρίες, οι οποίες απαντώνται και στα τέσσερα Ευαγγέλια, στις Πράξεις των Αποστόλων και χωρίς βεβαιότητα στην προς Ρωμαίους Επιστολή του αποστόλου Παύλου, με αναφορά στο Ρωμ. 16,6. Η απόκρυφη γραμματεία μνημονεύει την Ισαπόστολο και συγκεκριμένα στα: Ευαγγέλιο Πέτρου, Επιστολή των Αποστόλων και τα γνωστικά Ευαγγέλιο Φιλίππου, Ερωτήσεις Μαριάμ και Ευαγγέλιο Μαριάμ.

Η κανονική βιβλική θεώρηση της Μαρίας Μαγδαληνής ερμηνεύεται αυθεντικά στην πατερική γραμματεία. Οι αναφορές στο πρόσωπό της γίνονται στο πλαίσιο της ερμηνείας του Πάθους και της Ανάστασης του Χριστού. Τη μέθοδο αυτή ακολουθούν οι περισσότεροι πατέρες και εκκλησιαστικοί συγγραφείς, όπως οι: Γρηγόριος Νύσσης, Ιωάννης Χρυσόστομος, Ιωάννης Βηρυτού, Λεόντιος Κωνσταντινουπόλεως, Μόδεστος Ιεροσολύμων, Θεοφύλακτος Αχρίδας και Θεοφάνης Κεραμεύς. Εξαίρεση αποτελεί ο Νικηφόρος Κάλλιστος Ξανθόπουλος, η σχετική ομιλία του οποίου περιστρέφεται αποκλειστικά γύρω από την Αγία και υμνεί την προσωπικότητα και τη δράση της.

Η υμνολογία προβάλλει, ομοίως, τη Μαγδαληνή, ιδίως μέσα από τα τροπάρια της ημέρας μνήμης της (22 Ιουλίου), των αναστάσιμων ύμνων της Οκτωήχου και της υμνογραφίας της Γ' Εβδομάδας από το Πάσχα ή κοινώς των Μυροφόρων, οπότε συνεορτάζεται η μνήμη της, μαζί με τις λοιπές μυροφόρες μαθήτριες και τους κηδευτές του Χριστού. Η εικονογραφία αντίστοιχα την παρουσιάζει είτε μόνη, με

μυροδοχείο στο χέρι, είτε να αγγίζει γονατιστή τα πόδια του αναστημένου Χριστού έξω από το κενό μνήμα Του.